

VERENIGING OUD 'S-GRAVENZANDE

NIEUWSBRIEF

NUMMER 1

Abraham de Haan (*6 april 1707 Amsterdam - †8 augustus 1748 Amsterdam) tekenaar, etser, schilder en dichter. Bekend om zijn tekeningen van dorpsgezichten, landhuizen en kastelen.

OKTOBER 2019

* VAN DE BESTUURSTAFEL *

Geachte lezer,

Voor u ligt de eerste editie van de nieuwsbrief van de Vereniging Oud 's-Gravenzande. Hierin houden wij u op de hoogte over het reilen en zeilen van de vereniging en publiceren we leuke weetjes over het 's-Gravenzande van weleer. Voor deze eerste keer trappen we af met een kijkje in het ontstaan van onze vereniging.

Ontstaan

Afgelopen najaar besloten Ruud Heus en ondergetekende dat er meer moest gebeuren om de rijke geschiedenis van 's-Gravenzande onder de aandacht te brengen. Ook was er de wens om een collectie voorwerpen, foto's en documenten bijeen te brengen, voor het publiek bereikbaar te maken en voor 's-Gravenzande trachten te behouden. Joke Gijsberts voegde zich bij het tweetal en het idee om een vereniging op te richten was geboren.

Er werd contact gezocht met de werkgroep Oud 's-Gravenzande, die al sinds 1975 bestond en waarvan Jan Dahmeijer en Piet van der Steen reeds tientallen jaren het boegbeeld waren. Zij waren blij te horen dat er plannen waren om een vereniging op te richten en hoefden dan ook niet lang na te denken bij de vraag of ze het zagen zitten de bestaande werkgroep op te laten gaan in de nieuwe vereniging.

Op 16 april 2019 was het dan zover: de bestuursleden tekenden bij de notaris de oprichtingsakte van de Vereniging Oud 's-Gravenzande.

Bestuur Vereniging Oud 's-Gravenzande v.l.n.r. Joke Gijsberts, Michiel Kruijthof en Ruud Heus

De eerste bestuursvergaderingen stonden vooral in het teken van het doorpraten van allerlei zaken die rond het oprichtingsproces speelden: het aanvragen van een bankrekening, het opstellen van een huishoudelijk reglement en het opzetten van de ledenadministratie. Niet de meest enerverende zaken, maar wel noodzakelijk.

Vergaderruimte

De Protestantse Gemeente 's-Gravenzande stelde ons een zaal in de Dorpskerk ter beschikking die we voor de bestuursvergaderingen als vergaderzaal kunnen gebruiken, waar we de kerkgemeente zeer dankbaar voor zijn.

Activiteiten

Inmiddels zijn ook de eerste evenementen waarbij de vereniging acte de présence heeft gegeven, voorbij. Tijdens de Open Monumentendag op 14 september lagen onze flyers in alle 's-Gravenzandse monumenten. Verder hebben wij die dag de beschikking gekregen over het trapgevelhuisje aan het Marktplaatsje, waar de door het Historisch Archief Westland samengestelde tentoonstelling over Leonard Roggeveen (die in het

huisje heeft gewoond) en door de vereniging daar is gepresenteerd. Hiervoor is dan ook een dankwoord aan de heer P. Duijsens, eigenaar van het pand, op zijn plaats. Voorts waren vrijwilligers van de vereniging actief in de Dorpskerk en in het museum van Ruud Heus in de Langestraat.

Eind september waren we ook aanwezig bij de historische markt in het gemeentehuis.

Ook aan onze wens om als vereniging een collectie te starten is al gehoor gegeven. We hebben al een aantal interessante oude foto's mogen ontvangen, alsmede een persoonsbewijs uit de Tweede Wereldoorlog.

Historisch café, donderdagavond 31 oktober

Binnenkort is het dan zo ver en vindt ons eerste "eigen" evenement plaats.

Donderdagavond 31 oktober houden we een historisch café in de bibliotheek aan het Zandeveldplein.

Naast een presentatie van foto's en afbeeldingen uit een ver en minder ver verleden is er vooral de gelegenheid om met het bestuur en met andere leden kennis te maken en in informele sfeer te praten over de vereniging en natuurlijk vooral over de rijke historie van ons Breeje Durp!

Namens het bestuur,
Michiel Kruijthof, voorzitter

* PROJECT 2^E WERELDOORLOG *

Volgend jaar is het 75 jaar geleden dat de 2^e Wereldoorlog eindigde. Dan zullen er met name in de maanden april en mei overal allerlei activiteiten en exposities zijn.

In verband met een publicatie over 75 jaar bevrijding in het Westland, die volgend jaar uit zal komen, zijn wij op zoek naar:

- foto's van Nederlandse militairen tijdens de mobilisatie en
- foto's, documenten en
- verhalen uit de jaren 1940- 1945.

Uit deze tijd zoeken wij met name gegevens over het dagelijks leven in oorlogstijd (wij hebben bijvoorbeeld al eens een foto kunnen maken van een kinderjasje gemaakt van een meelzak). Ook hebben wij belangstelling voor andere zaken die op de oorlog betrekking hebben.

Wij willen dergelijke foto's graag fotograferen en inscannen.

Breng deze foto's e.d. mee als u op 31 oktober op onze bijeenkomst komt of neem via de mail oudsgravenzande@hotmail.com, contact met ons op.

* LEUK OM TE WETEN *

Het huis "De geschoren Aap"

Even voorbij de rotonde op de hoek van de Naaldwijkseweg/Woutersweg in de richting van Naaldwijk liggen langs de parallelweg twee aan elkaar gebouwde witte huizen, genummerd Naaldwijkseweg 274/276. Het zijn oude huizen, ze zijn gebouwd rond 1772. In de voorgevel tussen de huizen is een nis met daarin achter glas het beeld van een aapje.

Deze woning staat daarom bekend als "De geschoren aap". Hoe het aapje in de gevel terechtgekomen is blijft een raadsel. Vroeger zaten er zelfs lichtjes in zijn kopje, dat was 's avonds in het voorbijgaan een aardig gezicht.

Huis "De geschoren Aap". Inzet: het aapje in de nis.

Huis en tuin “De geschoren aap” waren rond 1900 in het bezit van burgemeester P.R. Dingemans van de Kastele. Bij zijn dood in 1917 liet hij veel van zijn bezittingen achter aan de Uniekerk waaronder ook dit huis en tuin. Volgens overlevering zou de naam “De geschoren aap” afkomstig zijn van een café met die naam, dat rond 1900 in één van de twee huizen zou zijn gevestigd. In de jaren 30 van de vorige eeuw woonde tuinder Jogchem van de Hout Jz. (geboren 1854, overleden 1941) in het huis “ De geschoren aap”, hij had het in 1929 gekocht .

Een laffe beroving

Westlandsche Courant van 9 mei 1934 (tekst wat aangepast aan hedendaags taalgebruik)

Zaterdagavond laat is op de weg tussen 's-Gravenzande en Monster een uiterst brutale aanranding gepleegd op Chinese pindaverkoper uit Den Haag.

Na afloop van het openluchtconcert in 's-Gravenzande ging hij, nadat hij daar zaken gedaan had, met zijn trommel met pinda's te voet huiswaarts. Even buiten het dorp werd hij aangesproken door twee fietsers, die hem vroegen of hij op de bagagedrager mee wilde rijden. Dit aanbod werd in dank geaccepteerd. Op een duister gedeelte van de weg stopten de fietsers plotseling waarop de grootste van de twee, een forse kerel, de man beetgreep, op de grond smeed en hem daar vast hield. Om hem te beletten om hulp te roepen, hield hij met één hand de mond van zijn slachtoffer dicht, de andere man zocht ondertussen de zakken van het slachtoffer na en beroofde hem van zijn geld, de hele opbrengst van zijn handel.

Hierna maakten de laffe aanranders zich in allerijl uit de voeten. Een passerende buschauffeur van de W.S.M. bracht het slachtoffer naar rijksveldwachter Jansen in Monster. Daar werd de Chinees, die begrijpelijk danig overstuur was, zo goed en zo kwaad als het ging een verhoor afgenomen. Hierbij bleek dat het geroofde bedrag 9 à 10 gulden bedroeg.

Door de rijksveldwachter wordt een onderzoek naar de daders van deze laffe beroving ingesteld. Het is te hopen dat men hierin zal slagen en het Westland van dergelijke Chicago-bandieten verlost wordt!

* ACTIVITEITEN *

Open Monumentendag, 14 september 2019 .

Langestraat 5, Huis-Museum van Ruud Heus

Het privé-museum is wederom de gehele dag open geweest voor het publiek. We hebben ruim 100 bezoekers geteld. Niet alleen was het museum te bezichtigen, maar ook was er gelegenheid om bodemvondsten te determineren.

Veel nieuwe gezichten gezien en daar doe je het ook voor.

Ook zijn er mensen van het AD langs geweest die foto's hebben gemaakt voor een stukje in de krant. Zij hadden mij uitgekozen omdat ze de combinatie van museum en oud huis uniek vonden.

Een goede stimulans om hiermee door te gaan!

Vitrinekast in
huismuseum van R. Heus

Marktplaats 10, “Trapgevelhuisje”

De “hakkenbar” of “trapgevelhuisje” is op deze dag open geweest voor bezoekers. Piet en Bea van der Steen – 't Hart zijn die dag namens de vereniging Oud 's-Gravenzande aanwezig.

Het gebouw uit 1639 is druk bezocht. Veel mensen komen langs, om eindelijk eens binnen te kijken en spreken hun waardering uit over de wijze waarop de nieuwe eigenaar P. Duijsens het pand heeft laten restaureren.

Hopelijk mag het gebouw volgend jaar weer gebruikt worden tijdens Open Monumentendag.

*Trapgevelhuisje Piet v.d. Steen hijst
Monumentendag vlag*

Historische Informatiemarkt, 28 september

Vereniging op historische informatiemarkt

Op zaterdag 28 september heeft een afvaardiging van onze vereniging een standje bemenst op de door het Historisch Archief Westland georganiseerde "Historische Informatiemarkt" in het gemeentehuis aan de Verdilaan in Naaldwijk.

Op deze jaarlijkse markt presenteren de historische verenigingen en werkgroepen zich aan het publiek. De opzet was dit jaar anders dan vorig jaar toen het hele evenement in de centrale hal werd gehouden. Nu was er voor gekozen om de hele benedenverdieping te gebruiken. Voordeel daarvan was dat iedere vereniging meer ruimte tot zijn beschikking had, maar een nadeel was dat bezoekers eerst door een bijna lege centrale hal moesten lopen, wat soms wat verwarrend was.

Wij hebben die dag steeds aanloop gehad, vooral 's middags. Wij hadden de beschikking over twee tafels en hebben daarop allerlei informatie en foto's over 's-Gravenzande uitgesteld waar veel belangstelling voor was. Twee bezoekers hebben we kunnen helpen aan gegevens uit het Notarieel Archief van 's-Gravenzande dat enige jaren geleden bewerkt is door leden van de vroegere historische werkgroep. Zij hebben toen een groot aantal korte uittreksels gemaakt van voor 's-Gravenzande belangrijke notariële akten e.d.

*Historische Informatiemarkt Naaldwijk achter de
tafel Jan Dahmeijer en Joke Gijsberts*

Van een bezoeker ontvingen wij voor ons archief een paar brieven en een serie foto's van de begrafenis van Pieter Mostert, die bij leven verbleef in het Rusthuis van de Nederlands Hervormde Gemeente aan de Sand-Ambachtstraat 116.

Verder hebben wij diverse contacten op historisch gebied gelegd en hebben wij enkele nieuwe leden voor onze vereniging kunnen werven.

Tenslotte hebben wij twee wethouders van de gemeente, die beweerden dat 's-Gravenzande nu zo'n mooi centrum heeft, toch enigszins uit de droom geholpen door de mededeling dat het Markplein prachtig is maar dat veel 's-Gravenzanders toch niet zo erg blij worden van de smalle en winderige Graaf Willem II straat en alle leegstaande winkels.

Alles bij elkaar was deze markt voor ons geslaagd.